

Odbor za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane

2022/0000(INI)

3.6.2022

MIŠLJENJE

Odbora za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane

upućeno Odboru za poljoprivredu i ruralni razvoj

o novoj strategiji EU-a za šume do 2030. održivo gospodarenje šumama u
Europi
(2022/0000(INI))

Izvjestiteljica za mišljenje: Luisa Regimenti

PA_NonLeg

PRIJEDLOZI

Odbor za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane poziva Odbor za poljoprivredu i ruralni razvoj da kao nadležni odbor u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uključi sljedeće prijedloge:

- A. budući da se u EU-u nalazi otprilike 5 % ukupnih šumskih područja u svijetu, a šume čine 43 % kopnene površine EU-a i sadrže 80 % njegove kopnene biološke raznolikosti¹;
- B. budući da su šume ključne za tjelesno i mentalno zdravlje i dobrobit ljudi, potiču prelazak na gospodarstvo bez fosilnih goriva i imaju važnu ulogu u životu lokalnih zajednica, posebno u ruralnim područjima, u kojima znatno pridonose izvorima prihoda lokalnog stanovništva;
- C. budući da šume u EU-u donose brojne koristi društvu, uključujući ključne funkcije, kao što su regulacija klime, opskrba vodom i regulacija vode, čist zrak i kontrola erozije; budući da se šume često upotrebljavaju i kao rekreacijska područja koja donose brojne koristi ekoturizmu, šumskim školama i kulturi, kao i da su važan lokalni izvor radnih mjeseta i potiču gospodarski rast, a pridonose i očuvanju održivih ruralnih područja u cijeloj Uniji;
- D. budući da su šumski ekosustavi i njihovi spremnici ugljika ključni za ublažavanje klimatskih promjena i prilagodbu klimatskim promjenama te s obzirom na to da je njihova zaštita i obnova potrebna kako bi se ograničilo globalno zagrijavanje, postigla klimatska neutralnost do 2050 i ostvario cilj EU-a da se emisije stakleničkih plinova smanje za najmanje 55 % do 2030.; budući da su šume i ključna staništa biološke raznolikosti;
- E. budući da se EU obvezala na postizanje UN-ovih ciljeva održivog razvoja, uključujući cilj 15., a to je zaštita, obnova i promicanje održivog korištenja kopnenih ekosustava, održivo upravljanje šumama, borba protiv dezertifikacije, zaustavljanje degradacije tla i poništavanje njezinih učinaka i zaustavljanje gubitka biološke raznolikosti;
- F. budući da je nužno imati dugoročnu viziju koja se temelji na održivom gospodarenju šumama koje je u skladu s prirodnom kako bi se očuvalo i uskladile ekološke, gospodarske i društvene vrijednosti;
- G. budući da će se okvir za održivo gospodarenje šumama morati jasno definirati, posebno u pogledu kriterija, pokazatelja i pragova povezanih sa zdravljem i biološkom raznolikošću ekosustava i učinkom klimatskih promjena u njima kako bi postao detaljniji i korisniji alat za provjeru i utvrđivanje i usporedbu različitih pristupa gospodarenju šumama, njihovog učinka te općeg stanja i očuvanosti europskih šuma;
- H. budući da je „ekosustav“ fizički okoliš koji se sastoji od živih i neživih komponenata koje djeluju jedna na drugu, a ekosustavi tim međudjelovanjem stvaraju koristi za ljude

¹ *Science for Environment Policy (2021.) European Forests for biodiversity, climate change mitigation and adaptation* (Europske šume za biološku raznolikost, ublažavanje klimatskih promjena i prilagodbu njima). Future Brief 25. Sažetak koji je za Glavnu upravu Europske komisije za okoliš izradio Science Communication Unit, UWE Bristol. Dokument je dostupan na sljedećoj adresi: <https://ec.europa.eu/science-environment-policy>

i gospodarstvo koje se nazivaju „usluge ekosustava”; budući da klimatske promjene i gubitak biološke raznolikosti i povezanih usluga ekosustava predstavljaju sustavnu prijetnju društvu;

- I. budući da bi bolje razumijevanje mogućih prirodnih nepogoda uzrokovanih klimatskim promjenama u europskim šumama trebalo dodatno pridonijeti smjernicama o gospodarenju šumama i informiranju politika prilagodbe usmjerenih na uklanjanje tih slabosti;
- J. budući da su šume sve osjetljivije na učinke klimatskih promjena, posebno sve učestalijih šumske požara; budući da je i dalje vrlo teško kvantificirati učinke tih nepogoda na otpornost i produktivnost šuma u velikom razmjeru;
- K. budući da su podaci o šumama dostupni na razini EU-a nepotpuni i neujednačene kvalitete, što otežava koordinaciju EU-a i država članica kada je riječ o gospodarenju šumama i njihovu očuvanju;
- L. budući da je prema izvješću Europske agencije za okoliš naslovljenom „Europski okoliš – stanje i izgledi u 2020.: znanje za prelazak na održivu Europu”² Europa zabilježila golemi pad biološke raznolikosti, kojem je jedan od uzroka intenzivno gospodarenje šumama, te se suočava s okolišnim izazovima nezabilježenih razmjera i hitnosti;
- M. budući da je u Strategiji EU-a za bioraznolikost do 2030. predložen opći cilj zaštite najmanje 30 % kopnene površine EU-a u okviru djelotvornog sustava gospodarenja;
- N. budući da je za rješavanje problema gubitka biološke raznolikosti i klimatskih kriza ključno da se šume zaštite i obnove te da se njima upravlja na način kojim se maksimalno povećava njihov kapacitet za skladištenje ugljika i zaštitu biološke raznolikosti;
- O. budući da je zaštita šuma, uključujući sve preostale primarne šume i šume starog rasta u EU-u, ključna za očuvanje biološke raznolikosti i ublažavanje klimatskih promjena;
- P. budući da je prema izvješću Zajedničkog istraživačkog centra iz 2021.³ ostalo samo 4,9 milijuna hektara europskih primarnih i starih šuma, što je samo 3 % ukupne šumske površine Unije i 1,2 % kopnene mase Unije;
- Q. budući da primarne šume i šume starog rasta imaju ključnu ulogu u očuvanju biološke raznolikosti; budući da često imaju visok stupanj biološke raznolikosti u usporedbi s drugim šumama u istoj ekološkoj regiji te su bogate vrstama i sadržavaju posebnu floru i faunu; budući da primarne šume i šume starog rasta pružaju i širok raspon drugih ključnih usluga ekosustava;
- R. budući da je nezakonita sječa, uključujući sječu u zaštićenim područjima kao što su

² Europska agencija za okoliš, „Europski okoliš – stanje i izgledi u 2020.: znanje za prelazak na održivu Europu”, 11. svibnja 2020., str. 83., <https://www.eea.europa.eu/soer-2020/>

³ Barredo, J., Brailescu, C., Teller, A., Sabatini, F. M., Mauri, A. i Janouskova, K., *Mapping and assessment of primary and old-growth forests in Europe* (Mapiranje i procjena primarnih šuma i šuma starog rasta u Europi), EUR 30661 EN, Ured za publikacije Europske unije, Luxembourg, 2021.

područja Natura 2000, kontinuiran i neriješen problem u brojnim državama članicama;

- S. budući da bi države članice trebale razviti strateške planove za šume s prijelaznim ciljevima kako bi se u srednjoročnom do dugoročnom razdoblju osigurali dugoročno planiranje i kontinuitet načela strategije EU-a za šume; budući da bi Komisija trebala pružiti konstruktivne povratne informacije o tim planovima i procijeniti u kojoj mjeri ispunjavaju zahtjeve ciljeva Unije u pogledu klime i biološke raznolikosti;
- T. budući da se načelo supsidijarnosti mora poštivati u provedbi ciljeva strategije za šume; budući da EU ima jednako važne zajedničke nadležnosti i odgovornost u pogledu šuma;
- 1. pozdravlja strategiju EU-a za šume, koja je utemeljena na europskom zelenom planu; ističe važnost triju dimenzija održivog razvoja: okolišne, gospodarske i socijalne; podsjeća da je okolišna dimenzija, koja obuhvaća biološku raznolikost i očuvanje ekosustava, temelj za preostale dvije dimenzije i glavni temelj za održivi razvoj šuma EU-a; ističe da bi mjere za provedbu strategije EU-a za šume trebale doprinijeti postizanju ciljeva EU-a u pogledu klime i biološke raznolikosti te njezinih obvezujućih ciljeva;
- 2. naglašava višedimenzionalnu ulogu šuma i važnost zdravih, ekološki otpornih šumskih ekosustava koji pružaju mnoštvo usluga društvu; ustraje u tome da bi očuvanje biološke raznolikosti i zaštita i očuvanje staništa trebali biti obuhvaćeni održivim gospodarenjem šumama;
- 3. naglašava ključnu ulogu šumskih ekosustava u ublažavanju klimatskih promjena i prilagodbi na njih te u doprinosu cilju EU-a o postizanju klimatske neutralnosti najkasnije do 2050.; u tom kontekstu naglašava potrebu za jačanjem njihove otpornosti, posebno povećanjem strukturne, funkcionalne i sastavne raznolikosti šuma; inzistira na tome da strukturno bogate i mješovite šume koje imaju povoljne uvjete za preživljavanje niza organizama posjeduju veću otpornost i povećanu sposobnost prilagodbe;
- 4. naglašava da su šumske površine, s njihovim odgovarajućim spremnicima ugljika živog drveća i mrtvog drva, ključni čimbenik za ograničavanje globalnog zagrijavanja, doprinos ciljevima EU-a u pogledu klimatske neutralnosti i poboljšanje biološke raznolikosti; smatra da je promicanje biološki raznolikih šuma najučinkovitiji način borbe protiv klimatskih promjena i gubitka biološke raznolikosti;
- 5. zabrinut je zbog nepovoljnih čimbenika povezanih s klimatskim promjenama, kao što je izloženost šumskih područja duljim razdobljima suše i bolestima drveća, uključujući one uzrokovane nametnicima, koji nanose štetu okolišu;
- 6. poziva Komisiju da prikuplja i širi znanje među državama članicama o tome kako prilagoditi šume trenutačnim i očekivanim klimatskim promjenama, u skladu s novom strategijom EU-a za prilagodbu te strategijom EU-a za bioraznolikost; u tom pogledu inzistira na potrebi za predanom potporom i povećanom suradnjom u sprečavanju katastrofa, pripravnosti i odgovoru na njih;
- 7. napominje da biološka raznolikost šuma i njezini jedinstveni ekosustavi pružaju iznimno raznolike usluge ekosustava kojima se doprinosi mjerama za ublažavanje

klimatskih promjena, stabilnosti i plodnosti tla, kvaliteti vode te obrazovnim i turističkim uslugama; naglašava da je dobro upravljanje područjima mreže Natura 2000 ključno za održavanje i poboljšanje europske biološke raznolikosti i ekosustava te usluga koje pružaju;

8. pozdravlja odluku Komisije od 4. lipnja 2021. o licenciranju logotipa mreže Natura 2000; napominje da bi se sustavom označivanja mreže Natura 2000 trebali promicati najstroži ekološki standardi EU-a za zaštitu najosjetljivijih stanišnih tipova i vrsta na kopnu; podsjeća da mreža Natura 2000 obuhvaća oko 18 % kopnenog teritorija EU-a; ističe da bi države članice trebale osigurati da se ne provode aktivnosti koje uzrokuju štetu ili uznemiruju vrste u staništima u okviru mreže Natura 2000; poziva na postavljanje ambicioznih ciljeva u okviru strategije EU-a za šume kako bi se održale i obnovile ekološke vrijednosti tih područja, uzimajući u obzir njihove društvene i kulturne zahtjeve te regionalne i lokalne značajke; napominje da bi aktivnosti očuvanja u područjima mreže Natura 2000 trebale biti u potpunosti u skladu s Direktivom o staništima i Direktivom o pticama te Strategijom EU-a za bioraznolikost do 2030.;
9. napominje da područja mreže Natura 2000 javnosti pružaju vrijedne usluge ekosustava; ističe da bi dodjela logotipa mreže Natura 2000 bilo kojoj robi ili uslugama trebala značiti da one pridonose ciljevima očuvanja područja mreže Natura 2000 iz kojeg potječu;
10. pozdravlja strateški plan rada o znaku za okoliš EU-a za razdoblje 2020.–2024. koji je objavila Komisija; podsjeća da je znak za okoliš EU-a dobrovoljna oznaka okolišne izvrsnosti; napominje da se programom dodjele znaka za okoliš promiče kružno gospodarstvo EU-a i pridonosi održivim praksama potrošnje i proizvodnje; poziva na primjenu strogih standarda i praćenje, kao i na promicanje veće upotrebe znaka za okoliš u sektoru šumarstva EU-a;
11. naglašava važnost proširenja područja primjene ekološke oznake za proizvode od drva kako bi se uključila razina održivosti tih proizvoda; poziva države članice da potiču proizvođače da prošire uporabu oznake Natura 2000 za nedrvne šumarske proizvode;
12. podsjeća na važne gospodarske i društvene funkcije koje zdrave šume imaju u očuvanju održivih ruralnih područja; naglašava važnost neinvazivnih gospodarskih šumske djelatnosti koje poštuju ekološke granice šumske ekosustava, dok intenzivne gospodarske djelatnosti povezane sa šumama mogu imati različite razorne učinke na šumske ekosustave; napominje da potpuno krčenje šuma velikih razmjera može imati ozbiljne učinke na lokalne ekosustave i doprinijeti gubitku biološke raznolikosti; naglašava da bi novom strategijom EU-a za šume trebalo poticati gospodarske djelatnosti koje poštuju održive granice šumske ekosustava; ističe važnost poticanja gospodarskih aktivnosti koje se temelje na šumama, a koje nisu povezane s drvom, kako bi se diversificirala lokalna gospodarstva i radna mjesta te preokrenuli trendovi depopulacije u ruralnim i udaljenim područjima;
13. naglašava da je važno da EU promiče očuvanje i obnovu šumske ekosustava, uzimajući u obzir predstojeći zakon EU-a o obnovi prirode i poboljšavajući njihovu otpornost, uz potporu razvoju gospodarski održivog i dinamičnog sektora šumarstva i lokalnih zajednica; poziva na dugoročnu viziju zaštite i obnove europskih šuma;

14. naglašava važnost uključivanja dimenzije javnog zdravlja i načela „jedno zdravlje” u strategiju EU-a za šume; ističe da prirodni šumski ekosustavi i pristupačnost šumama i zelenim gradskim i prigradskim šumskim područjima pružaju niz koristi koje promiču zdrav način života i doprinose dobrobiti građana EU-a;
15. ističe ulogu koju kružno biogospodarstvo utemeljeno na šumama ima u promicanju održivog rasta, uzimajući kao svoja vodeća načela kružnost te kaskadnu i učinkovitu uporabu biomase i šumskih resursa;
16. ističe potrebu za dostupnošću pravovremenih, čestih i usporedivih podataka u svim državama članicama i naglašava ključnu ulogu koju analiza takvih podataka ima u potpori održivom gospodarenju šumama i zaštiti šuma, među ostalim u sprečavanju nezakonite sječe te predviđanju i ublažavanju učinaka prirodnih nepogoda, kao što su oluje, šumski požari i štetni organizmi; ističe potrebu za retroaktivnim stvaranjem baze podataka o svim lokacijama koje ispunjavaju kriterije za svrstavanje u šume starog rasta i primarne šume; u tom kontekstu pozdravlja namjeru Komisije da podnese zakonodavni prijedlog okvira za promatranje šuma te izvješćivanje i prikupljanje podataka o šumama;
17. poziva Komisiju da osigura koordiniran sustav EU-a za praćenje šuma te prikupljanje podataka i izvješćivanje o šumama koji će koristiti nadležna tijela država članica za pripremu svojih strateških planova za šume i sektor šumarstva; naglašava da bi se taj integrirani sustav praćenja šuma na razini EU-a trebao temeljiti na usklađenim i znanstveno utemeljenim pokazateljima te bi trebao uključivati mehanizme za izbjegavanje pogrešaka, kao što je dvostruko računanje, u obradi podataka koje su prijavile države članice;
18. ističe prednosti uporabe najsuvremenijih tehnologija, za prikupljanje podataka, na primjer, za provođenje nacionalnih inventara šuma, za poboljšanje javnog pristupa podacima i za osiguranje dosljednosti, kvalitete i usporedivosti pouzdanih podataka o šumama;
19. ponavlja poziv da se sve preostale šume starog rasta i primarne šume strogo zaštite u skladu sa Strategijom EU-a za bioraznolikost do 2030.; ustraje u tome da se zaštita mora osigurati i zaštitnim zonama uz primarne šume i šume starog rasta kako bi se podržao razvoj obilježja šuma starog rasta; ističe da će proširenje odgovarajuće zaštite na zaštitne zone poboljšati povezivost staništa visoke ekološke vrijednosti, što će značajno pridonijeti očuvanju i ublažiti negativne učinke fragmentacije;
20. naglašava važnost stroge zaštite područja uz primarne šume i šume starog rasta kako bi se poboljšalo stanje očuvanosti i ublažio rizik od izumiranja zaštićenih vrsta te smanjila njihova osjetljivost; u tom pogledu, kad područja mreže Natura 2000 okružuju takve šume, smjernice za gospodarenje tim područjima trebalo bi prilagoditi kako bi se podržao razvoj sekundarnih šuma starog rasta i/ili razvoj obilježja šuma starog rasta;
21. žali zbog toga što Komisija 2021. nije donijela smjernice o definiciji šuma starog rasta i primarnih šuma, kako je navedeno u Strategiji EU-a za bioraznolikost do 2030.; naglašava hitnu potrebu za postizanjem dogovora o operativnoj definiciji primarnih šuma i šuma starog rasta u EU-u kako bi se osigurala njihova stroga zaštita; ističe da se ta definicija mora temeljiti na ekološkim načelima i uzeti u obzir raznolikost europskih

šuma, promjenjive klimatske zone i različite lokalne okolnosti;

22. naglašava da prema istraživanjima⁴ šume starog rasta i šume koje stare i dalje akumuliraju ugljik, što je suprotno uvjerenju da su one ugljično neutralne ili čak izvori CO₂;
23. ističe da je za cilj EU-a u pogledu uzgoja većih, otpornih i raznolikih šumske površine potreban i pristup genetskim resursima koji su najdostupniji u šumama starog rasta i primarnim šumama visoke vrijednosti; naglašava važnost podupiranja nacionalnih genetskih fondova sadnica kako bi se lokalnim i regionalnim inicijativama za pošumljavanje i ponovno pošumljavanje pružio dovoljan broj autohtonih vrsta drveća; podsjeća da sadnja stabala ovisi o potpori lokalnih dionika i regionalnom planiranju;
24. poziva Komisiju i države članice da hitno dovrše okvir za mapiranje i praćenje šuma starog rasta i primarnih šuma popunjavanjem praznina u znanju o njihovoj geolokaciji, među ostalim uporabom najnovijih digitalnih tehnologija kao što je satelitsko praćenje i integracijom drugih najboljih dostupnih podataka s terena; u tom kontekstu poziva Komisiju i države članice da stvore transparentnu i lako dostupnu bazu podataka o svim potencijalnim lokacijama koje ispunjavaju kriterije za svrstavanje u šume starog rasta i primarne šume te da uvedu privremeni moratorij na sjeću u primarnim šumama i šumama starog rasta kako bi se bez odgode zakonski osigurao status neintervencije na tim lokacijama;
25. izražava ozbiljnu zabrinutost zbog kontinuiranog pitanja nezakonite sječe, među ostalim u područjima zaštićenima u okviru mreže Natura 2000 i Direktivom o pticama i Direktivom o staništima; ističe da nezakonita sjeća utječe na biološku raznolikost i može imati učinke koje je teško, ako ne i nemoguće, poništiti i popraviti;
26. smatra da bi se nezakonita sjeća trebala smatrati kaznenim djelom i podlijegati odgovarajućim kaznenim sankcijama te bi stoga trebala biti obuhvaćena područjem primjene revidirane Direktive o zaštiti okoliša putem kaznenog prava; poziva Komisiju i države članice da poduzmu hitne mjere za zaustavljanje nezakonite sjeće i pooštravanje kontrole nezakonite trgovine drvom pomnim praćenjem i provedbom postojećih propisa te uporabom geoprostornih tehnologija i tehnologija daljinskog istraživanja; poziva Komisiju da proširi nadležnost Ureda europskog javnog tužitelja na kaznena djela protiv okoliša;
27. ističe važnost povećanja uloge nadležnih tijela država članica u borbi protiv nezakonite sjeće na temelju lekcija naučenih iz provedbe i izvršenja Uredbe EU-a o drvu te poziva na poboljšane odredbe o količini i kvaliteti praćenja i kontrola te na pravilnu zaštitu lugara;
28. pozdravlja plan ponovnog pošumljavanja i pošumljavanja za sadnju najmanje 3 milijarde dodatnih stabala u EU-u do 2030.; naglašava da bi se takve inicijative trebale provoditi u skladu s jasnim ekološkim načelima i biti u potpunosti kompatibilne s ciljem biološke raznolikosti kojim se daje prednost obnovi šumske ekosustava; u tom kontekstu poziva na ambiciozne znanstveno utemeljene smjernice o ciljevima ponovnog

⁴Luyssaert S. et al., 2008.: *Old-growth forests as global carbon sinks* (Šume starog rasta kao globalni ponori ugljika). U Nature.

pošumljavanja i pošumljavanja koji pogoduju biološkoj raznolikosti, kojima će se osigurati otpornost, mješovitost i zdravlje šuma te izbjegći negativni učinci koje monokulture mogu imati na šumske ekosustave; naglašava da su otporni, mješoviti i zdravi šumski ekosustavi općenito otporniji od monokulturnih šuma ili šuma koje imaju kratke cikluse sječe;

29. naglašava da bi u provedbi plana ponovnog pošumljavanja i pošumljavanja trebalo uzeti u obzir raznolikost europskih šuma, tipove vlasništva i tradicije gospodarenja te da bi se ona trebala provoditi u bliskoj suradnji i savjetovanju s državama članicama i svim relevantnim dionicima;
30. poziva Komisiju da razvije pokazatelje i pragove utemeljene na dokazima kako bi se nadopunio okvir za održivo gospodarenje šumama, posebno u pogledu razvoja jasnih kriterija koji se odnose na zdravlje ekosustava, biološku raznolikost i klimatske promjene, kako bi ih učinili učinkovitim alatom za poboljšanje održivosti šuma EU-a i osiguranje da gospodarenje šumama pridonosi ciljevima EU-a u pogledu klime i biološke raznolikosti; smatra da su ti dodatni pokazatelji i pragovi ključni alati za zaštitu i obnovu biološke raznolikosti te za ublažavanje klimatskih promjena i prilagodbu tim promjenama u sektoru šumarstva;
31. pozdravlja inicijativu Komisije za poboljšanje okvira za održivo gospodarenje šumama kako bi se povećala kvaliteta i raznolikost šumskih ekosustava; naglašava da šumarstvo u skladu s prirodnom i održivo gospodarenje šumama imaju potencijal donijeti slične ili veće gospodarske koristi uz očuvanje i promicanje integriteta i otpornosti ekosustava;
32. ističe da se svjesnim odabirom gospodarenja šumama bez intervencije ili u skladu s prirodnom poboljšava potencijal šuma da djeluju kao ponori ugljika i utočišta za biološku raznolikost, kao i za oporavak biološke raznolikosti;
33. ističe da, u određenim okolnostima, zanemarivanje šuma može dovesti do gubitka radnih mjesta u ruralnim područjima i može dovesti do povećane ovisnosti o uvozu šumarskih proizvoda iz dijelova svijeta u kojima je gospodarenje šumama manje održivo;
34. ističe važnost podupiranja i poticanja ekološki korisnih aktivnosti i gospodarenja šumama u skladu s prirodom, posebno pristupa koji se temelje na ekosustavima, a koje poduzimaju vlasnici i upravitelji šuma koji uzimaju u obzir najbolje prakse i znanstvene dokaze;
35. naglašava važnost odgovarajuće procjene učinaka koje na okoliš imaju planovi održivog gospodarenja šumama i brzog djelovanja u tom pogledu; poziva Komisiju i države članice da osiguraju provedbu i primjenu Direktive o pticama i Direktive o staništima, uključujući mrežu Natura 2000;
36. poziva države članice da nastave s napore u pogledu pravilne provedbe i nacionalnih strategija i zakonodavstva u vezi s održivim gospodarenjem šumama te da ih prilagode svojim nacionalnim, regionalnim i lokalnim okolnostima; poziva države članice da na odgovarajući način prenesu i provode zakonodavstvo EU-a i obvezujuće ciljeve o šumama; poziva Komisiju da poboljša usklađenost s pravom EU-a, a države članice da surađuju u usklađivanju okvira za održivo gospodarenje šumama kako bi se poboljšao

okvir EU-a za održivo gospodarenje šumama i da nastave razvijati prakse održivog gospodarenja šumama;

37. žali zbog toga što su podaci iz posljednjeg izvještajnog razdoblja u skladu s Direktivom o staništa pokazali da se postotak šuma u EU-u čije je stanje nepovoljno u razdoblju od 2013. do 2018. povećao na 84,5 %, u usporedbi s 82 % u procjeni za razdoblje 2007.–2012.; ističe da, po regijama, borealna šumska staništa od interesa za Zajednicu imaju najveći udio ocjena „nepovoljno – loše” (56 %) i najveći postotak staništa s trendom pogoršanja stanja očuvanja (43 %), dok su makaronezijske šume na Azorima, Madeiri i Kanarskim otocima (koji imaju jedinstvenu biogeografiju povezana sa sredozemnom florom prije ledenog doba) imale najveći postotak potvrđenih dobrih ocjena i trendova poboljšanja⁵;
38. ističe da provedba strategije za šume mora biti u skladu s načelom supsidijarnosti; ipak naglašava jednaku važnost zajedničkih nadležnosti i odgovornosti EU-a u pogledu šuma, posebno u okviru politike zaštite okoliša EU-a, među ostalim u pogledu pitanja u vezi s održivosti šuma i zaštitom biološke raznolikosti; naglašava raznolikost vrsta šuma u EU-u s različitim vlasničkim strukturama i praksama gospodarenja, kao i kulturnim i ekološkim uvjetima, sastavima i šumarsko-kulturnim tradicijama; ističe da su najotpornije šume strukturno i genetski raznolike i da imaju bogate unutarvrsne mreže i simbiotske odnose te kao takve čine samoodržive ekosustave;
39. u tom smislu ističe da treba promicati posebno prilagođena rješenja za održivo gospodarenje šumama, temeljena na iskustvu i znanju lokalnih, regionalnih i nacionalnih dionika te šumarskim načelima i smjernicama u skladu s prirodom, te naglašava u tom pogledu da se ne bi trebalo predviđati univerzalno rješenje;
40. priznaje da je gospodarenje šumama specifično za određeno područje i da različiti uvjeti šuma i vrste šuma mogu zahtijevati različite pristupe gospodarenju na temelju različitih ekoloških potreba i karakteristika šumskih površina te uzimati u obzir prava i interes radnika u sektoru šumarstva, vlasnika šuma i drugih zainteresiranih aktera;
41. pozdravlja inicijativu Komisije za izradu, u bliskoj suradnji s državama članicama, lokalno prilagođenih smjernica o šumarstvu u skladu s prirodom i razvoj dobrotoljnog programa certificiranja kojim bi se izdavala oznaka kvalitete EU-a za promicanje praksi gospodarenja koje najviše pogoduju biološkoj raznolikosti;
42. poziva Komisiju da se pobrine za to da te inicijative poboljšavaju šumske ekosustave, štite biološku raznolikost i osiguravaju dodanu vrijednost praksi gospodarenja šumama u skladu s prirodom; napominje da se većina postojećih dobrotoljnih programa certificiranja pokazala vjerodostojnim i učinkovitim alatima za poticanje praksi održivog gospodarenja šumama diljem Europe te da je dobrodošlo praćenje koje provode institucije EU-a jer pomaže u njihovom stalnom poboljšanju;
43. naglašava da, osim sekvestracije ugljika, agrošumarstvo ima važne dodatne koristi za

⁵ *Science for Environment Policy (2021.) European Forests for biodiversity, climate change mitigation and adaptation* (Europske šume za biološku raznolikost, ublažavanje klimatskih promjena i prilagodbu njima). Future Brief 25. Sažetak koji je za Glavnu upravu Europske komisije za okoliš izradio Science Communication Unit, UWE Bristol. Dokument je dostupan na sljedećoj adresi: <https://ec.europa.eu/science-environment-policy>

divlje vrste i biološku raznolikost (poboljšana staništa divljih vrsta, više opršivača i kukaca), poboljšava zdravlje tla i štiti ga od erozije, ispiranja nitrata i poplava^{6,7,8};

44. ističe da bi se više sredstava trebalo usmjeriti na potporu novim politikama povezanim sa šumama i utvrđivanje posebnih namjenskih sredstava za mjere za povećanje održivosti i poboljšanje ublažavanja klimatskih promjena; naglašava da bi se ta sredstva trebala upotrebljavati za poticanje vlasnika i upravitelja šuma da uđu u ojačanu zaštitu i obnovu šuma te promiću održivo gospodarenje šumama koje pogoduje biološkoj raznolikosti;
45. naglašava da tranzicija na model šumarstva u skladu s prirodom u EU-u mora biti pravedna tranzicija kojom se podupire sektor šumarstva u prijelazu na gospodarski održive i ekološki zdrave šume;
46. poziva Komisiju da procijeni primjerenost različitih finansijskih instrumenata EU-a kako bi osigurala potrebnu potporu sektoru šumarstva u njegovu prijelazu na održive prakse koje pogoduju biološkoj raznolikosti i razvoju usluga šumskog ekosustava te da ocijeni usklađenost tih sredstava s obvezama i ciljevima iz strategije EU-a za šume i strategiji EU-a za bioraznolikost; posebno naglašava važnost procjene jesu li države članice i Unija osigurale dovoljno sredstava za zaštitu šuma u područjima mreže Natura 2000;
47. poziva države članice da povećaju ljudske i finansijske resurse državnih tijela za šumarstvo; naglašava važnost održavanja javnog stručnog znanja; naglašava da državne agencije za šumarstvo mogu privatnim vlasnicima šuma pružiti prijeko potrebno stručno znanje o šumarstvu u skladu s prirodom i prilagodbi učincima klimatskih promjena, kao što je vidljivo iz projekta Giono koji je proveo francuski državni ured za šume (ONF);
48. naglašava važnost zajedničke poljoprivredne politike i ističe da ima prostora za poboljšanje u pogledu uspostave fondova za ruralni razvoj u državama članicama, osobito u programima povezanim s poboljšanjem bioraznolikosti šuma;
49. poziva države članice da iskoriste dostupne mjere potpore za očuvanje šuma i biološke raznolikosti; naglašava i da je važno osigurati dosta sredstva za provedbu nove strategije EU-a za šume; podsjeća da je utvrđeno da su dva ključna izvora financiranja u okviru fondova za ruralni razvoj, čiji je cilj potpora održivom gospodarenju šumama kako bi se ostvarili prioriteti EU-a u području biološke raznolikosti i klime za razdoblje 2014.–2020., znatno ispod razine provedbe koja je potrebna da bi države članice

⁶Kay, S.; Rega, C.; Moreno, G.; den Herder, M.; Palma, J. H.; Borek, R.; Crous-Duran, J.; Freese, D.; Giannitsopoulos, M.; Graves, A.; Jäger, M.; Lamersdorf, N.; Memedemin, D. et al. (2019.): *Agroforestry creates carbon sinks whilst enhancing the environment in agricultural landscapes in Europe* (Agrošumarstvo stvara ponore ugljika i istodobno poboljšava okoliš u poljoprivrednim krajobrazima u Europi). U: Land Use Policy 83, str. 581.–593. DOI: 10.1016/j.landusepol.2019.02.025.

⁷Burges, P.; Newman, S.; Pagella, T.; Smith, J.; Westaway, S.; Briggs, S.; Knight, I.; Whistance, L.; Raskin, B.; Osborn, S. (2019.): *The Agroforestry Handbook: Agroforestry for the UK* (Priročnik za agrošumarstvo: agrošumarstvo za Ujedinjenu Kraljevinu), prvo izdanje. Bristol, Ujedinjena Kraljevina. Udruga za tlo, Ujedinjena Kraljevina, 2019.

⁸Torralba, M.; Fagerholm, N.; Burgess, P. J.; Moreno, G.; Plieninger, T. (2016.): *Do European agroforestry systems enhance biodiversity and ecosystem services? A meta-analysis* (Poboljšavaju li europski agrošumarski sustavi biološku raznolikost i usluge ekosustava? Metaanaliza). U: Agriculture, Ecosystems & Environment, 230, str. 150.–161. DOI: 10.1016/J.AGEE.2016.06.002.

ispunile svoje pravne obveze u skladu s Direktivom o staništima i Direktivom o pticama;

50. pozdravlja predanost Komisije uspostavi programa EU-a za plaćanje usluga ekosustava putem intervencija povezanih sa šumama u okviru zajedničke poljoprivredne politike za razdoblje 2023.–2027.;
51. pozdravlja Komunikaciju Komisije o sekvestraciji ugljika, čiji je cilj potaknuti nove poslovne modele iz javnih i privatnih izvora nagradivanjem praksi gospodarenja za povećanje sekvestracije u živoj biomasi i tlu, poštovanje ekoloških načela, povećanje biološke raznolikosti i poštovanje ciljeva Unije u pogledu okoliša i klime, kao i načela „nenanošenja bitne štete”;
52. naglašava potrebu za inicijativama o sekvestraciji ugljika koje se temelje na pouzdanoj znanstvenoj metodologiji i ističe da bi svjesni izbor režima neintervencije u ekosustavima s velikim zalihama ugljika i ekosustavima visoke prirodne vrijednosti te u skladu s ciljevima strategije za bioraznolikost mogao biti prihvatljiv za programe sekvestracije ugljika i klasificiran kao certificirani projekti uklanjanja ugljika;
53. pozdravlja plan Komisije da predloži obvezujući regulatorni okvir EU-a za certifikaciju uklanjanja ugljika do 2022. kako bi se ispravno kvantificirali, izvjestili i certificirali napori za uklanjanje ugljika te izbjegao rizik od pogrešnog predstavljanja i manipulativnog zelenog marketinga;
54. podsjeća na važnost napredne strategije suradnje koja usko uključuje sve relevantne aktere u sektoru šumarstva koji su nadležni za očuvanje, zaštitu i poboljšanje kvalitete okoliša i održavanje zdravih i otpornih šuma, djelujući na svim razinama donošenja politika, kako bi se pažljivo i temeljito procijenili i hitno pronašli načini za postizanje ciljeva iz nove strategije za šume do 2030. i osigurala zaštita europskih šumskih vrsta i staništa;
55. zabrinut je zbog predviđenog proširenja područja podložnih požarima i duljih sezona s visokim rizikom od požara u većini europskih regija, posebno u slučaju scenarija s visokim emisijama; naglašava nedostatak potpore savjetodavnih službi u pogledu izgradnje kapaciteta te ograničenost smjernica o tome kako provesti aktivnosti i mjere za sprečavanje i smanjenje rizika od klimatskih promjena (na primjer, šumski požari, erozija tla, bolesti i poplave); poziva Komisiju da prikuplja i širi znanje među državama članicama o tome kako prilagoditi šume trenutačnim i očekivanim klimatskim promjenama, u skladu s novom strategijom EU-a za prilagodbu; poziva Komisiju da, na temelju poboljšanih proizvoda programa Copernicus, umjetne inteligencije i drugih podataka dobivenih daljinskim istraživanjem, izradi procjene rizika od šumskih požara i karte za potporu preventivnom djelovanju;
56. ističe važnost daljnog razvoja i potpunog iskorištavanja Mechanizma EU-a za civilnu zaštitu u odnosu na šumske požare i druge prirodne katastrofe;
57. naglašava potrebu da se državama članicama pruži dodatna potpora, posebno u pogledu suočavanja s prirodnim katastrofama, kao što su najezde potkornjaka i šumski požari, među ostalim;

58. poziva na to da postojeće platforme, stručne skupine i drugi slični subjekti koji se bave svim pitanjima povezanim sa šumama osiguraju uključivu zastupljenost različitih dionika, među ostalim odgovarajuću zastupljenost autohtonih naroda Europe; podsjeća na važnost postojanja napredne strategije suradnje kako bi se osigurala prijeko potrebna prekogranična suradnja u cilju dugoročnog opstanka najvrjednijih i najugroženijih europskih vrsta i staništa;
59. poziva Komisiju da potiče uspostavu inicijativa za partnerstvo za vještine koje uključuju dionike u području šumarstva, kako bi se osiguralo stvaranje kvalitetnih radnih mesta, dobrih radnih uvjeta, viših zdravstvenih i sigurnosnih standarda, zaštite od opasnosti i pristupa strukovnom i specijaliziranom osposobljavanju s mogućnostima usavršavanja i prekvalifikacije u prijelazu na održive šumarske prakse u skladu s prirodom koje imaju za cilj očuvanje postojećih šuma i osiguravanje provedbe inicijativa za pošumljavanje i ponovno pošumljavanje;
60. apelira na države članice da prepoznaju zahtjevnu prirodu zanimanja u području šumarstva građevinarstva, drvne industrije i industrije namještaja kao i na to da za zaposlene u tim sektorima uvedu ili zadrže primjenu prijevremenog umirovljenja i naknada za plaće za vrijeme trajanja raspolaganja; ističe da bi radnici u tim sektorima nakon umirovljenja trebali moći koristiti socijalnu i medicinsku pomoć prilagođenu svojim potrebama;
61. poziva Komisiju da u suradnji s proizvođačima strojeva za šumarstvo proveđe inicijative za unapređenje ekološkog dizajna takvih strojeva, čime će se istodobno omogućiti visoka razina zaštite radnika i minimalan utjecaj na šumsko tlo i šumske vode;
62. naglašava važnost uključivanja civilnog društva u donošenje odluka o sektoru šumarstva i inzistira na transparentnom pristupu podacima o šumama;
63. naglašava važnost inovacija u biogospodarstvu koje se temelji na šumama i podržava potrebu za kontinuiranim istraživanjem novih proizvoda i inovacija koji se temelje na šumama;
64. naglašava potrebu za istraživanjem i inovacijama u sektoru šumarstva i ističe da naglasak mora biti na novim šumarskim proizvodima, inovacijama i održivom gospodarenju šumama; podsjeća da se partnerstva u području istraživanja i razvoja moraju temeljiti na postojećim inicijativama EU-a za suradnju u području istraživanja i inovacija, kao što su Europska tehnološka platforma za šumarski sektor (FTP), koju je Komisija pokrenula 2004., i Europski šumarski institut (EFI);
65. poziva Komisiju da promiče standarde i ambicije EU-a za zaštitu šuma na međunarodnoj razini;
66. pozdravlja odluku Komisije o uključivanju europskih šuma u područje primjene svoje uredbe o zabrani određenih dobara i proizvoda povezanih s krčenjem i propadanjem šuma kako bi se osigurali jednaki uvjeti u borbi protiv krčenja šuma i pružila potpora inovativnom europskom sektoru šumarstva;
67. poziva Komisiju da ponovno započne pregovore o međunarodnoj pravno obvezujućoj

konvenciji o šumama kojom bi se pridonijelo gospodarenju šumama, njihovu očuvanju i održivom razvoju te da osigura njihove višestruke i komplementarne funkcije i namjene, uključujući mjere za ponovno pošumljavanje, pošumljavanje i očuvanje šuma, uzimajući pritom u obzir društvene, gospodarske, ekološke, kulturne i duhovne potrebe sadašnjih i budućih generacija te prepoznajući ključnu ulogu svih vrsta šuma u održavanju ekoloških procesa i ravnoteže te podupiranju identiteta, kulture i prava autohtonih naroda, njihovih zajednica te drugih zajednica i stanovnika šumskih područja.

INFORMACIJE O USVAJANJU U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

Datum usvajanja	2.6.2022.
Rezultat konačnog glasovanja	+: -: 0:
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Nikos Androulakis, Maria Arena, Bartosz Arłukowicz, Margrete Auken, Simona Baldassarre, Marek Paweł Balt, Traian Băsescu, Aurélia Beigneux, Monika Beňová, Sergio Berlato, Alexander Bernhuber, Malin Björk, Simona Bonafè, Delara Burkhardt, Pascal Canfin, Mohammed Chahim, Tudor Ciuhodaru, Nathalie Colin-Oesterlé, Esther de Lange, Christian Doleschal, Marco Dreosto, Bas Eickhout, Cyrus Engerer, Eleonora Evi, Agnès Evren, Pietro Fiocchi, Raffaele Fitto, Malte Gallée, Catherine Griset, Jytte Guteland, Teuvo Hakkarainen, Martin Hojsík, Pär Holmgren, Jan Huitema, Yannick Jadot, Adam Jarubas, Petros Kokkalis, Ewa Kopacz, Joanna Kopcińska, Peter Liese, Sylvia Limmer, Javi López, César Luena, Marian-Jean Marinescu, Fulvio Martusciello, Liudas Mažylis, Joëlle Mélin, Tilly Metz, Silvia Modig, Dolors Montserrat, Alessandra Moretti, Ville Niinistö, Ljudmila Novak, Grace O'Sullivan, Jutta Paulus, Stanislav Polčák, Jessica Polfjärd, Nicola Procaccini, Luisa Regimenti, Frédérique Ries, María Soraya Rodríguez Ramos, Sándor Rónai, Rob Rooken, Silvia Sardone, Günther Sidl, Ivan Vilibor Sinčić, Linea Søgaard-Lidell, Maria Spyraiki, Nicolae Ţefănuță, Nils Torvalds, Edina Tóth, Véronique Trillet-Lenoir, Petar Vitanov, Alexandr Vondra, Mick Wallace, Pernille Weiss, Emma Wiesner, Michal Wiezik, Tiemo Wölken, Anna Zalewska
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Manuel Bompard, Annika Bruna, Catherine Chabaud, Stelios Kympouropoulos, Christel Schaldemose

POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

62	+
EPP	Bartosz Arłukowicz, Hildegard Bentele, Traian Băsescu, Nathalie Colin-Oesterlé, Christian Doleschal, Agnès Evren, Adam Jarubas, Ewa Kopacz, Stelios Kympouropoulos, Peter Liese, Marian-Jean Marinescu, Fulvio Martusciello, Liudas Mažylis, Dolors Montserrat, Ljudmila Novak, Stanislav Polčák, Luisa Regimenti, Maria Spyrački, Pernille Weiss, Esther de Lange
Klub zastupnika Renew Europe	Pascal Canfin, Catherine Chabaud, Martin Hojsík, Jan Huitema, Frédérique Ries, María Soraya Rodríguez Ramos, Linea Søgaard-Lidell, Véronique Trillet-Lenoir, Michal Wiezik, Salima Yenbou, Nicolae Ţeşanuţă
S&D	Nikos Androulakis, Maria Arena, Marek Paweł Balt, Monika Beňová, Simona Bonafè, Delara Burkhardt, Mohammed Chahim, Tudor Ciuhodaru, Cyrus Engerer, Jytte Guteland, César Luena, Javi López, Alessandra Moretti, Sándor Rónai, Christel Schaldemose, Günther Sidl, Petar Vitanov, Tiemo Wölken
GUE/NGL	Malin Björk, Manuel Bompard, Petros Kokkalis, Silvia Modig, Mick Wallace
Zeleni/ESS	Margrete Auken, Bas Eickhout, Eleonora Evi, Pär Holmgren, Yannick Jadot, Tilly Metz, Ville Niinistö, Grace O'Sullivan, Jutta Paulus

13	-
ECR	Sergio Berlato, Pietro Fiocchi, Raffaele Fitto, Joanna Kopcińska, Nicola Procaccini, Rob Rooken, Alexandr Vondra, Anna Zalewska
ID	Sylvia Limmer
EPP	Alexander Bernhuber, Jessica Polfjärd
Klub zastupnika Renew Europe	Nils Torvalds, Emma Wiesner

10	0
ID	Simona Baldassarre, Aurélia Beigneux, Annika Bruna, Marco Dreosto, Catherine Griset, Teuvo Hakkarainen, Joëlle Mélin, Silvia Sardone
NI	Ivan Vilibor Sinčić, Edina Tóth

Objašnjenje korištenih znakova:

- + : glasovali su za
- : protiv
- 0 : suzdržani